**شناسنامه ماده:**

| | دوره | کد ماده | عنوان ماده | نوع ماده | واحد | نوع واحد | ساعات هفتگی |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | کارشناسی ارشد پیوسته | | بلاغت ۳ | پایه | ۲ | نظری | ۲ |
| **رشته** | قراآت | | | | | | |
| **روش تدریس** | القایی | | | | | | |
| **تعریف ماده** | این ماده درسی به بررسی علم بیان بر اساس کتاب جواهر البلاغة سید احمد هاشمی ، اعم از تشبیه، ارکان و تقسیمات آن، مجاز و متعلقات آن، استعاره و تقسیمات آن و در نهایت کنایه می‌پردازد به صورتی که بعد از پایان ترم طالب العلم بتواند بر اصول و قواعد این علم تسلط و احاطه داشته باشد. | | | | | | |
| **اهداف ماده** | ۱- آشنایی با تاریخچه علم بیان<br>۲- آشنایی با علم تشبیه، ارکان و تقسیمات تشبیه<br>۳- آشنایی با مجاز و علاقات آن<br>٤- آشنایی با استعاره، انواع و اقسام آن<br>٥- آشنایی با کنایه | | | | | | |
| **دستاورد آموزشی** | انتظار می رود طالب العلم پس از مطالعه و فراگیری این ماده بتواند در متون نظم و نثر و آیات قرآن ارکان و تقسیمات تشبیه را بشناسد همچنین مجاز و علاقات آن را در متون عربی تشخیص دهد. استعاره و اقسام آن، کنایه و انواع آن را بفهمد. امید است در پایان ترم طلاب این مفاهیم بلاغی را ترجمه کنند و بتوانند تشبیه و استعاره را در آیات قرآن پیدا کنند. | | | | | | |

**جدول ارزیابی و امتحانات:**

| ردیف | مورد | حداقل | حداکثر | توضیحات |
|---|---|---|---|---|
| ۱ | مقدمه | ٪۵ | ٪۱۵ | |
| ۲ | توضیح و شرح قواعد | ٪۲۰ | ٪۳۵ | |
| ۳ | تعریفات، تقسیمات و مثال | ٪۲۰ | ٪٤۰ | |
| ۴ | تطبیقات و سؤالات مفهومی | ٪۱۵ | ٪۳۰ | |

**مراجع و مصادر:**

۱- جواهر البلاغة سید احمد هاشمی ، ناشر ادباء،طبعه امیران۱۳۹۱ ه ش چاپ سوم.
۲- أساس البلاغه زمخشری ،المحقق محمد باسل عیون السود ،الناشر دار الکتب العلمیة ، سنة النشر ۱٤۱۹-۱۹۹۸،رقم الطبعة ۱.
۳- الإیضاح خطیب قزوینی.
٤- البلاغة العربیة، عبدالرحمن بن حسن حبنکة المیدانی، دار القلم، دمشق، ط: الأولی، ۱٤٦۱ هـ ق.
٥- المنهاج الواضح للبلاغة، حامد عونی، المکتبة الأزهریة للتراث.

**سرفصل های ماده:**

| جلسات هفتگی | موضوعات | مقرر تدریس |
|---|---|---|
| ۱ | مقدمه و تاریخچه علم بیان | از ص ۲۱۲ إلی ۲۱٤ + تحقیق مدرس |
| ۲ | تشبیه و ارکان آن | از ص ۲۱٤ إلی ۲۱٦ |
| ۳ | تقسیم طرفین تشبیه به حسی و عقلی + افراد و ترکیب | از ص ۲۱٦ إلی ۲۱۹ |
| ٤ | تقسیم طرفین تشبیه به اعتبار تعدد + تمرین | از ص ۲۱۹ إلی ۲۲۲ |
| ٥ | ملخص قول تقسیم طرفین تشبیه | از ص ۲۲۲ إلی ۲۲٦ |
| ٦ | تقسیم تشبیه به اعتبار وجه شبه + تمرین | از ص ۲۲٦ إلی ۲۳۰ |
| ۷ | تشبیه تمثیل و مواقع آن | از ص ۲۳۰ إلی ۲۳۲ |
| ۸ | ادوات تشبیه + تقسیم تشبیه به اعتبار ادات + تشبیه بلیغ | از ص ۲۳۲ إلی ۲۳٥ |
| ۹ | فواید تشبیه | از ص ۲۳٥ إلی ۲۳۸ |
| ۱۰ | تشبیه ضمنی و مقلوب | از ص ۲۳۸ إلی ۲٤۰ |
| ۱۱ | تقسیم تشبیه به اعتبار غرض + تنبیهات و تمرین | از ص ۲٤۰ إلی ۲٥۳ |
| ۱۲ | مجاز ۱ | از ص ۲٥۳ إلی ۲٥٥ |
| ۱۳ | مجاز ۲ | از ص ۲٥٥ إلی ۲٥۸ |
| ۱٤ | تمرینات مبحث تشبیه | از ص ۲٤٤ إلی ۲٥۰ |
| ۱٥ | مجاز عقلی و علاقات آن + تعریف و ارکان استعاره | از ص ۲٥۸ إلی ۲٦٥ |
| ۱٦ | تقسیم استعاره به اعتبار طرفین + استعاره به اعتبار لفظ مستعار | از ص ۲٦٥ إلی ۲۷۱ |
| ۱۷ | تنبیهات عشرة | از ص ۲۷۱ إلی ۲۸۰ |
| ۱۸ | تقسیم استعارة به عنادیه و وفاقیه + تقسیم به اعتبار جامع | از ص ۲۸۰ إلی ۲۸۳ |
| ۱۹ | مبحث عاشر – تقسیم استعارة به اعتبار ملائمات | از ص ۲۸۳ إلی ۲۸٥ |
| ۲۰ | مجاز مرسل مرکب | از ص ۲۸٥ إلی ۲۸٦ |
| ۲۱ | استعارة تمثیلیة | از ص ۲۸٦ إلی ۲۹۱ |
| ۲۲ | تمارین استعارة | از ص ۲۹۱ إلی ۲۹٥ |
| ۲۳ | کنایة ۱ | از ص ۲۹٥ إلی ۲۹۹ |
| ۲٤ | کنایة ۲ + تمرین | از ص ۲۹۹ إلی ۳۰۸ |